

Οι Νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας (ΝΤΠ) στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3:

Διδακτική Γλώσσας και Φυσικών Επιστημών με την παιδαγωγική
αξιοποίηση των ΤΠΕ στη συμπεριληπτική εκπαίδευση

Διδάσκων

Χρίστος Μαρκαντώνης

Οργανωτικός Συντονιστής ΠΕΚΕΣ Στερεάς Ελλάδας

Διδακτική Γλώσσας

Περιγραφή

Στην ενότητα εξετάζονται θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και βασικές αρχές διδασκαλίας της Γλώσσας με βάση και την επικοινωνιακή προσέγγιση.

Γίνεται σχεδιασμός διδακτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία ενοτήτων της Γλώσσας με την παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη συνηθισμένη σχολική τάξη, με προσαρμογές για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (και για μαθητές για το Τμήμα Ένταξης και την Παράλληλη στήριξη).

Η προσέγγιση της διδακτικής κάθε μαθήματος πραγματοποιείται με βάση τους ακόλουθους βασικούς άξονες:

- ✓ Θεωρητική τεκμηρίωση - Βασικές αρχές για τη διδασκαλία του μαθήματος
- ✓ Στοχοθεσία:
 - διδακτικοί στόχοι
 - παιδαγωγικοί στόχοι
 - στόχοι για την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ✓ Προστιθέμενη παιδαγωγική αξία εκπαιδευτικών λογισμικών και εφαρμογών ΤΠΕ, μέσα από τον:
 - σχεδιασμό δραστηριοτήτων και με προσαρμογές για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- ✓ Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένων διδακτικών σεναρίων και με προσαρμοσμένες δραστηριότητες για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- ✓ Δημιουργία και Αξιολόγηση δραστηριοτήτων - διδακτικών σεναρίων
- ✓ Ανατροφοδότηση

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν ολοκληρωμένες διδακτικές δραστηριότητες για τη διδασκαλία ενοτήτων της Γλώσσας για μαθητές της κανονικής τάξης με προσαρμογές και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με:
 - με σαφή στοχοθεσία (στόχοι διδακτικοί, παιδαγωγικοί και ως προς τις ΤΠΕ)
 - με την αξιοποίηση της προστιθέμενης παιδαγωγικής αξίας των ΤΠΕ
- να αξιοποιούν την προστιθέμενη παιδαγωγική αξία των ΤΠΕ για την παραγωγή γραπτού λόγου και από μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Συνεδρίες Ενότητας

Συνεδρία 1

- Θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και βασικές αρχές διδασκαλίας της Γλώσσας με βάση και την επικοινωνιακή προσέγγιση και με προσαρμογές και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Λογισμικά και Εφαρμογές ΤΠΕ για τη διδασκαλία της Γλώσσας και την παραγωγή γραπτού λόγου και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Συνεδρία 2

Σχεδιασμός και εφαρμογή ολοκληρωμένων διδακτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία ενοτήτων της Γλώσσας και την παραγωγή γραπτού λόγου για μαθητές της κανονικής τάξης, με προσαρμογές και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με σαφή στοχοθεσία και την αξιοποίηση της προστιθέμενης παιδαγωγικής αξίας των ΤΠΕ.

Βιβλιογραφία

- Bain, A.M., Bailet, L.L. Moats, L.C. (2001). *Written Language Disorders: Theory in to Practice*. Texas, Pro-Ed An International Publisher.
- Βάμβουκας, Μ. (1984). *Ψυχοπαιδαγωγική Θεώρηση της Κατανόησης των Αναγνωσμάτων*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Bereiter C. & Scardamalia, M. (1987). *The psychology of written composition*. Hillsdale, N.J: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bernstein, B. (1990). Class, Codes and Control. Vol.4: *The Structuring of Pedagogic Discourse*. London: Routledge.
- Δ.Ε.Π.Σ.-Α.Π.Σ., (2001). ΥΠΕΠΘ-Π.Ι., <http://www.pi-schools.gr>
- Earle, C.B. & Zimmerman, C. (2002). *The Reading/Writing Connection*. New York, Longman Publishers.
- Flower, L. S., Wallace, D.L., Norris, L., Burnett, R.E. (1994). *Making thing visible: Writing collaborative planning, and classroom inquiry*. Urbana, IL: National Council of Teachers of English.
- Graves, D. H. (1994). *A Fresh Look at Writing*. Heineman Portsmouth, New Hampshire.
- Harris, K.R., Graham, S. (1999). *Making the Writing Process Work: Strategies for Composition and Self-Regulation*. Massachusetts, Brookline Books.
- Halliday, M.A.K. (1978). *Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning*. London: Arnold.
- Halliday, M.A.K. (1996). Literacy and linguistics: A functional perspective. In R. Zasan & G. Williams (eds). *Literacy in Society* (339-376). London-New York: Longman.
- Hasan, R. (1989). Semantic variation and sociolinguistics. *Australian Journal of Linguisticw* 9 (2): 221-276.
- Hasan, R. (1996). Literacy, everyday talk and society. In R. Zasan & G. Williams (eds) *Literacy in Society* (377-324). London-New York: Longman.
- Hasan, R. (2005a). Speech genre, semiotic mediation and the development of higher mental functions. In J.J. Webster (ed.) *Language, Society and Consciousness* (68-105). London, Oakville: Equinox.

- Hasan, R. (2005b). Semiotic mediation and three exotropic theories: Vygotsky, Halliday and Bernstein. In J.J. Webster (ed.) *Language, Society and Consciousness* (130-156). London, Oakville: Equinox.
- Hasan, R. & Cloran, C. (1990). A sociolinguistic interpretation of everyday talk between mothers and children. In M.A.K. Halliday, J. Gibbons H. Nicholas (eds.) *Learning, keeping and using language* (67-99).
- Malone, L. J., & Mastropieri, M.A. (1992). Reading comprehensions instruction: Summarization and self-monitoring training for studies with learning disabilities. *Exceptional Children's Reading Difficulties. Learning Disabilities & Practice*, 16 (4), 230-239.
- Ματσαγγούρας, Η. (1997) *Στρατηγικές Διδασκαλίας: Από την πληροφόρηση στην κριτική σκέψη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Mayer, R.E., (2001). *Multimedia learning*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Meltzer, L. J., (1993). Strategy use in students with learning disabilities: The Challenge of assessment. In L.J. Meltzer (E.d.), *Strategy Assessment and Instruction for Learning Disabilities*. Austin, Texas, Pro-Ed An International Publisher.
- Painter, C. (1999). Preparing for school: Developing a semantic style as a recourse for thinking: A linguistic view of learning. In Christie, F. (1999) (ed.). *Pedagogy and the Shaping of Consciousness. Linguistic and Social Processes* (66-87). London: Cassell.
- Πόρποδας, Κ. (1988): *Εισαγωγή στην τεχνολογία της Ανάγνωσης*. Πάτρα: Αυτοέκδοση.
- Simmonds, E.P. (1990). The effectiveness of two methods for teaching a constraint – seeking questioning strategy to students with learning disabilities. *Journal of Learning Dissabilities*, 15(1), 51-61.
- Σπαντιδάκης, Ι. (2004). *Προβλήματα Παραγωγής του Γραπτού Λόγου των Παιδιών του Δημοτικού Σχολείου: Διάγνωση, Αξιολόγηση, Αντιμετώπιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Vygotsky, L.S (1978) *Mind in Society: the development of higher psychological processes* (ed. by M. Cole, V. John Steiner, S. Scribner & E. Suberman). Cambridge MA: Harvard University Press
- Vygotsky, L. S., & Ρόδη, Α. (μτφ.), (1988). *Σκέψη και γλώσσα*. Αθήνα: Γνώση.

Χαραλαμπόπουλος, Α. & Σ. Χατζησαββίδης. (1997). *Διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Zimmerman, B. B. (1998). Linda and Social Cognition: Constructing A View of the Writing Process. *Journal of Computer Documentation*, 22 (3), 25-37.

Διδακτική Φυσικών Επιστημών

Περιγραφή

Στην ενότητα εξετάζονται θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και βασικές αρχές διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών με βάση και την εποικοδομητική προσέγγιση.

Γίνεται σχεδιασμός διδακτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία εννοιών των Φυσικών Επιστημών με την παιδαγωγική αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη συνηθισμένη σχολική τάξη, με προσαρμογές για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (και για μαθητές για το Τμήμα Ένταξης και την Παράλληλη στήριξη).

Η προσέγγιση της διδακτικής κάθε μαθήματος πραγματοποιείται με βάση τους ακόλουθους βασικούς άξονες:

- ✓ Θεωρητική τεκμηρίωση - Βασικές αρχές για τη διδασκαλία του μαθήματος
- ✓ Στοχοθεσία:
 - διδακτικοί στόχοι
 - παιδαγωγικοί στόχοι
 - στόχοι για την παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ✓ Προστιθέμενη παιδαγωγική αξία εκπαιδευτικών λογισμικών και εφαρμογών ΤΠΕ, μέσα από τον:
 - σχεδιασμό δραστηριοτήτων και με προσαρμογές για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- ✓ Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένων διδακτικών σεναρίων και με προσαρμοσμένες δραστηριότητες για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- ✓ Δημιουργία και Αξιολόγηση δραστηριοτήτων - διδακτικών σεναρίων
- ✓ Ανατροφοδότηση

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν ολοκληρωμένες διδακτικές δραστηριότητες για τη διδασκαλία ενοτήτων των Φυσικών Επιστημών για μαθητές της κανονικής τάξης με προσαρμογές και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με:
 - με σαφή στοχοθεσία (στόχοι διδακτικοί, παιδαγωγικοί και ως προς τις ΤΠΕ)
 - με την αξιοποίηση της προστιθέμενης παιδαγωγικής αξίας των ΤΠΕ

Συνεδρίες Ενότητας

Συνεδρία 1

- Θέματα διδακτικής μεθοδολογίας και βασικές αρχές διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών με βάση και την εποικοδομητική προσέγγιση και με προσαρμογές και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Λογισμικά και Εφαρμογές ΤΠΕ για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών.

Συνεδρία 2

Σχεδιασμός και εφαρμογή ολοκληρωμένων διδακτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία ενοτήτων των Φυσικών Επιστημών για μαθητές της κανονικής τάξης με προσαρμογές και για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με σαφή στοχοθεσία και την αξιοποίηση της προστιθέμενης παιδαγωγικής αξίας των ΤΠΕ.

Βιβλιογραφία

- Βρεττός, Ι. & Καψάλης, Α. (1994). *Αναλυτικά Προγράμματα*. Αθήνα: Art of Text
- Δανάσσης-Αφεντάκης, Α.Κ. (1992). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, Α, Β, Γ. Αθήνα: Γρηγόρης
- ΔΕΠΣ-ΑΠΣ, (2001). ΥΠΕΠΘ-Π.Ι.. Διαθέσιμο: <http://www.pi-schools.gr>
- Δημητρόπουλος, Ε..Γ. & Καλούρη-Αντωνοπούλου, Ο. (2003). *Παιδαγωγική Ψυχολογία. Από τη Θεωρία της Μάθησης στην Εκπαίδευση Νέων και Ενηλίκων*. Αθήνα: Ίων
- Driver R. κ.α. (1993), *Οι ιδέες των παιδιών στις φυσικές επιστήμες*. Αθήνα: Τροχαλία.
- Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ Τεύχος 2Α: Κλάδοι ΠΕ60/ΠΕ70 (2007). Πάτρα: ΕΑΙΤΥ
- Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ Τεύχος 2Β: Κλάδοι ΠΕ60/ΠΕ70 (2007). Πάτρα: ΕΑΙΤΥ
- Επιμορφωτικό υλικό για το Ειδικό Μέρος της εκπαίδευσης επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ (2007). ΠΕ60/ΠΕ70, Α' Μέρος. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Επιμορφωτικό υλικό για το Ειδικό Μέρος της εκπαίδευσης επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ (2007). ΠΕ60/ΠΕ70, Β' Μέρος. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ζησιμόπουλος, Γ., Καφετζόπουλος, Κ., Μουτζούρη, Ε. & Παπασταματίου, Ν. (2002). *Θέματα Διδακτικής για τα μαθήματα των ΦΕ*. Αθήνα: Πατάκης
- Finkelstein, N. D., Adams, W. K. , Keller, C. J., Kohl, P. B., Perkins, K. K., Podolefsky, N. S., Reid S., and LeMaster, R. (2005). When learning about the real world is better done virtually: A study of substituting computer simulations for laboratory equipment. *Physical Review Special Topics - Physics Education Research*, 1, 1-8.
- Hofstein, A. & Lunetta, V.N. (2004). The laboratory in science education: Foundations for the Twenty-First Century, *Science Education*, 88 (1), 28-54.
- Κόκκοτας, Π. (1989). *Διδακτική των Φυσικών Επιστημών*. Αθήνα: Γρηγόρης
- Κόκκοτας, Π. (1996). *Διδακτική των Φυσικών Επιστημών II*. Αθήνα: Γρηγόρης
- Kokkotas P., Karanikas G., (1993). *Students' Alternative ideas on heat and temperature a proposal for a Constructivist Approach to Science Teaching through Practical work*. Συνέδριο διδακτικής της Φυσικής, Leeds Αγγλίας.

- Κολιάδης, Ε. (2002). *Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη, κοινωνικογνωστικές προσεγγίσεις*. Αθήνα.
- Κοσσυβάκης, Φ. (1998). *Κριτική Επικοινωνιακή Διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg
- Ματσαγγούρας, Η. (1995). *Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας*, Τόμος Ι. Αθήνα: Gutenberg
- Ματσαγγούρας, Η. (1998). *Στρατηγικές Διδασκαλίας*, Τόμος ΙΙ. Αθήνα: Gutenberg
- Παρασκευόπουλος, Ι.Ν. (1985). *Εξελικτική Ψυχολογία*, Τομ. 3, 4. Αθήνα
- Σολομωνίδου, Χ. (2006). *Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία. Επικοινωνιομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Σολομωνίδου, Χ. (2007). *Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Υπολογιστές και μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης*, ε' έκδοση. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Stry R., Berkouitz Ba., (1980), Cognitive conflict as a basis for Teaching Quantitative Aspects of the Concept of Temperature. *Science Education*, 64(5), 679-692.
- Tao, P. and Gunstone, R. (1999), The process of conceptual change in force and motion during computer-supported physics instruction. *Journal of Research in Science Teaching*, 36, 859–882.
- Τετράδιο Εργασιών Φυσικών Ε' Δημοτικού (2006). *Θερμαίνοντας και ψύχοντας τα αέρια*, σελ. 90-91. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Tomizawa D., (1985), *Developing concept of heat at elementary and secondary levels*. (LERP Report 1985, No1 International Christian University Tokyo).
- Τσουρέκης, Δ. Γ. (1987). *Σύγχρονη Παιδαγωγική*. Αθήνα
- Windschitl, M. (2001). Using Simulations in the Middle School: Does Assertiveness of Dyad Partners Influence Conceptual Change? *International Journal of Science Education*, 23 (1), 17-32.
- Φράγκου, Χ. Π. (1998). *Ψυχοπαιδαγωγική*. Αθήνα: Gutenberg
- Χαραλαμπόπουλος, Β. (1984). *Οργάνωση της Διδασκαλίας και Μάθησης*. Αθήνα: Gutenberg
- Χατζηγεωργίου, Γ. (1998). *Η φυσική μέσα από τα μάτια του μικρού παιδιού*. Αθήνα: Γρηγόρης.